

SISARPOSTI 2/2023

Merja Autio

Sirkka Roponen (oik.) ja Marja-Liisa Nikka myyvät sodeautosta munkkikahveja.

Ennätysmäärä naisia liittyi maanpuolustusjärjestöihin

Naiset liittyivät joukolla vapaaehtoisein maanpuolustusjärjestöihin viime vuonna. Sotilaskotiyhdistykset saivat yhteensä lähes 300 uutta jäsentä. Järjestöt esittäytyivät turvatapahtumassa Rautatientorilla. Liikenneturvan esittelypisteellä voi punnituttaa itsensä kuullakseen, että paino monikymmenkertaistuu törmäyksessä 50 kilometrin tuntivauhdilla.

Sivut 16-17

Marjatta Leppänen lauloi lapsena Tyrvään asevarikon sotilaskodissa

Sivu 15

Teuva-keitin joutuu koville Jukolassa

Sivu 8

Ayumi Yamaguchi-Rajama on soden leipuri

Sivu 6

Maria Saarela askarteli pääsiäiskukkia

Sivu 12

Liisa Sipilä kertoi torilla Naisten Valmiusliitosta

Sivu 16

Mikkelin retkellä poikettiin Kenkäveroon

Sivut 3-5

Kesä ei hiljennä sotilaskotia

Kesä on vihdoinkin tullut. Juhannus lähestyy ja puhutaan kesän rauhasta ja loma-ajasta. Sotilaskodissa toiminta on kuitenkin vilkasta.

Jukolan viesti alkaa kohta, ja alokkaat tulevat muutaman viikon päästä. Olenkin jo kertonut, että apuja tarvitaan 4.–6. heinäkuuta illalla, kun vanhan tavan mukaan pidetään alokkaille sodeinfot kattauksineen. Ilmoittaudu mukaan kivaan työrupeamaan.

Olen huomannut, että kesäiset viikonloput eivät vedä vihreitä sisaria vuoroille. Alokkaiden tuloon asti riittää yksi vapaaehtoinen niin lauantaina kuin sunnuntaina, mutta heinäkuussa alkavat kiireisemmät ajat. Vilkaisepa kalenteria ja varaa oma vuorosi. Juhannus on jo hyvin miehitetty, kiitos siitä sisarille.

Heinäkuussa tuleville alokkaille ei edelleenkään järjestetä läheisten päivää. Vala on elokuussa 11.8., ja sen paikka on tällä kertaa Vantaan Hiekkaharjussa. Sinne voivat kaikki osallistua katsojina, ja sotilaskotihan on siellä tietysti mukana. Siskoja siis tarvitaan, lisätietoa on tulossa lähiaikoina.

Kaartin jääkärirykmentissä tapahtuu henkilöstön vaihdoksia. Uusi esikuntapäällikkö, evl **Vesa Volanen** aloitti jo 1.6. Rykmentin uusi komentaja, evl **Matti Honko** aloittaa 1.7. Toivotamme heille mukavaa työrupeamaa Santahaminassa, ja antoisaa yhteistyötä sotilaskodin kanssa.

*Toivotan kaikille oikein mukavaa kesää.
Tavataan sodessa kesämielellä!*

Inka Tiittanen

Päämajamuseossa Marskin työhuoneen pöydällä on tutut silmälasit.

Marja Koponen (oik.) ja Tiina Töyrylä Tuusulasta tutkivat evakkoperheen kuormaa.

Alexander Reichsteinin teos on kunnianosoitus Ukrainalle.

Muisti-keskus vaikutti syvästi kesäretkeläisiin

Sotahistorian vastapainoksi nautittiin makuelämyksistä ja shoppailusta

Vaikuttava Poikkeusolo-näyttely Sodan ja rauhan keskus *Muistissa* Mikkeliissä huipensi sotilaskotisisarten kesäretken kesäkuun toisena lauantaina. Näyttely antoi paljon ajattelun aihetta ja ahdistikin, mutta sellaista sota on. Retkelle osallistui 46 sisarta ETSO:n sotilaskotiyhdistyksistä. Parin tunnin bussimatkat, lounastauko *Tertin* kartanossa ja kahvihetki *Kenkäverossa* antoivat sisarille tilaisuuden tutustua ja vaihtaa kokemuksia yhteisestä harrastuksesta. Kohteiden hienot kaupat houkuttivat myös matkalaisia. Matkanjohtajana oli Tuusulan yhdistyksen puheenjohtaja **Ritva Ohmeroluoma**.

Muisti-keskus avautui Mikkelin *Päämajamuseon* viereen 2021. Vain neljälle kävijälle mitoitetuissa multimediahuoneissa voi tutustua sotaan viidestä näkökulmasta: rivisotilaan, evakkojen, päättäjien, pasifistin tai lapsen. Eri päivinä esitetään eri tarinat. Vierailupäivänämme esitettiin Elsa-tytön ja veteraani Onni Ahosen tarinat.

Esitykset on tehty niin taitavasti, että katsojalle tulee tunne, kuin henkilöt puhuisivat juuri sinulle.

Marja-Liisa Klami (kuvassa) oli vaikuttunut näkemästään. Hänen mielestään nämä näyttelyt, esineistö, valokuvat

ja sanoma ovat tärkeitä meidän jälkeläisillemme. ”Uutta teknologiaa on käytetty hienosti ja monipuolisesti. Se lisää näyttelyn kiinnostavuutta. Seurasin lattiaan merkittyä, 2000-luvun konflikteista kertovaa polkua. Sitä kulkiessa saattoi todeta, miten Suomi on kehittynyt 20 vuodessa. Mutta miten nyt käytävä sota vaikuttaa maamme kehitykseen? Se huolestuttaa”, hän pohti. *Muistiin* ja *Päämajamuseoon* tutustuttiin ilman opasta. Se hajotti ryhmän harmillisesti sokkeloisissa tiloissa.

ELSAN TARINA

Elsa on ensimmäisellä luokalla koulussa, kun sota alkaa. Sodan loppuessa hän on kuudesluokkalainen. Tyttö ihmettelee, miksi miehet lähtevät sotaan. Elsa kysyy isoveljeltään Heikiltä: ”Lähdetkö sinne höpöhömmiin?” Heikki vastaa, että sinne, mutta sinulla ei ole hätää, ja kyllä minä pärjään.

Kun Elsa kuulee Heikin kaatuneen, hän ihmettelee: ”Mihin se Heikki kompastui?” Kotikylään tulee saksalaisia sotilaita, jotka ovat kiltejä ja antavat Elsalle ruokaa ja suklaata. Hän saa heiltä myös huuliharpun, jota soittaa vain valituille. Rauha ja hyvinvointi loppuvat siihen,

kun suomalaiset sotilaat tulevat karkottamaan saksalaiset pois. Saksalainen Herman kysyy Elsan äidiltä, voisiko hän jäädä heille, mutta eihän se käy päinsä. Saksalaiset aloittavat Lapin tuhoamisen, ja lopuksi Elsa katselee maan tasalle poltettua maisemaa.

Tertin lounaalla maisteltiin ja muisteltiin

Ennen **Muistiin** saapumista retkeläiset nauttivat lounaan Tertin kartanon ravintolassa. Maukkaan ja kauniin salaatin ainekset olivat kartanon omasta puutarhasta. Lipstikalla ja fenkolilla maustettu kukkakaalikeitto nautittiin talon leipien kanssa.

Lounaspöydän ääressä Rannikkosotilaskotiyhdistyksen **Pirjo Nielikäinen** muisteli aikoja, kun hänen työkaverinsa

Marja Rahikanen houkutteli hänet 40 vuotta sitten sotilaskotityöhön. Naiset olivat puolustusvoimien palveluksessa. Alkuvuosina päivystysvuoroja tehtiin mm. Mäkisalon ja Isosaaren sotilaskodeissa. "Kun menin ensi kertaa Mäkiluotoon, en saanut millään sotilaskodin hellaa syttymään. Pian koko keittiö ja koti olivat savun vallassa. Isosaassa parinani oli kerran sisar Kotkasta. Leirielämä oli hänelle vierasta, ja kun valmistauduimme nukkumaan palvelukioskin takatilaan, hän pukeutui hotelliyöpaitaan ja kiinalaisiin tossuihin."

Merihätään joutumista Pirjo Nielikäinen muistelee naureskellen. "Olimme Marjan kanssa Turun saaristossa keikalla sotaharjoituksen aikaan. Kiersimme veneellä saaresta toiseen. Pimeällä ajoimme karille. Me emme Marjan kanssa siitä säikähtäneet,

Tertin kartanon kaupassa oli houkutusia yrteistä ja leivistä kynttilöihin ja saippuoihin.

vaan aloimme siivota venettä."

"Veneen kuljettaja ihmetteli, kun olimme niin rauhallisia. Kun merivartiosto vihdoinkin tuli hätiin, kävi ilmi, että olimme niin matalassa vedessä, että pelastajat kävelivät luoksemme saappaat jalassa."

Auto ajoi Pirjon päälle suojatiellä 2015. Hän loukkaantui jaloistaan vakavasti eikä ole sen jälkeen voinut tehdä sotilaskotivuoroja Suomenlinnassa, mutta toivoo vielä kuntoutuvansa.

Muistin näyttelyä Pirjo Nielikäinen piti hyvänä, vaikka paljon jäi katsomatta. Hän kuitenkin rohkaistui astumaan huoneeseen, jossa katsoi kolmiulotteisilla lasilla virtuaalidellisuusvideon Summan rajuista taisteluista.

"Oli kuin olisin keskellä taistelua, kun sirpaleita ja kiviä tuntui tulevan päälle. Se oli vaikuttava ja pelottavakin kokemus, kun koko 3D-esitystapa oli vieras."

Pirjo Nielikäinen (vas.) ja Marja-Liisa Tapanainen kehuivat kovasti Tertin salaattiannoksia.

ONNIN TARINA

Onni Aaltonen oli 23-vuotias rintamamies Laitilasta. Hän kertoo multimediaesityksessä, että sodassa ryömittiin ja ammuttiin. Talvella hänen varpaansa paleltuivat. Häntä kuljetettiin sairaalasta toiseen ja lääkärit totesivat aina edellisen hoidon olleen väärää. Lopulta Onni passitettiin takaisin rintamalle.

"Se hyöty siitä oli, että sain pitää isovarpaani, vaikka siihen ei koskaan mitään tuntoa tullutkaan." Sitten tuli välirauha. Onni tapasi tulevan vaimonsa Ailin, viihtyi kotiseutunsa maisemissa ja nautti rauhasta. Hän menikihloihin Ailinsa kanssa, ja häitä piti tanssia juhannuksena. Naimisiin pari

pääsi, mutta häät jäivät tanssimatta, kun tuli käsky rintamalle. Kollaalla Onni haavoittui kannettuaan joukkueenjohtajaa viisi kilometriä sidontapaikalle. Sodan päättyessä Onni oli 28-vuotias. Häävälssikin tansittiin 50 vuoden kulluttua naimisiinmenosta, parin kultahääjuhliassa.

Sotilaskotisisaret unohdettu museoissa

Rajasotilaskotiyhdistyksen Helsingin paikallisosastoon kuuluvan **Eija Palokankaan** mieleen nousivat muistot evakkoajalta, kun perhe joutui lähtemään Koivistolta. Hän kertoi järkyttyneensä kuultuaan Koiviston kirkon hautausmaata kohdanneesta vandalismista.

”Koivisto-seura kunnosti sodassa tuhoutuneen ja hoitoa vaille jääneen sankarihautausmaan nimilaatat ja alueen 2019–2020. Laattoihin on kaiverrettu 102 suomalaisen sankarivainajan nimet. Jo 2020 hautapaasi töhrittiin punaisella maalilla. Maaliskuussa 2022 nimilaatat oli poistettu ja muistopaasi peitetty mustalla maalilla.”

”**Alue julistettiin 2018** viralliseksi suojelualueeksi. Laattojen poistamisen perusteeksi on esitetty mm., että niissä on natsien nimiä. Nyt alueen kunnostus ei ole mahdollista. Se on hyvin surullista ja uskomatonta.”

Eija Palokangas on ollut sotilaskotitoiminnassa mukana yli 20 vuotta. Kun Rajavartiokoulu siirrettiin Otaniemestä Onttolaan, rajasotilaskotien osasto on ollut aktiivinen myyjäisten ja tapahtumien järjestäjänä. Eijan sydäntä lähellä ovat myös Reumayhdistys ja käsityöpiirit.

Hangossa eläkepäiviään viettävä **Pirjo Lange** (kuvassa) on merivoimissa työskennelleen miehensä työn vuoksi toiminut useammasakin rannikon sotilaskodissa.

”Olemme asuneet Upinniemessä, Russarössä ja Suomenlinnassa, ja aina minut on saatu ylipuhuttua sotilaskotiin. Kun muuttimme Hankoon, olin ensin Dragsvikin yhdistyksessä ja nyt kuulun Upinniemen yhdistykseen.”

Pirjo Lange harmitteli, ettei sotilaskotisisarista kerrottu *Muistissa*. Muilta osin hän kehuu näyttelyä.

Eija Palokangas ihasteli kukin koristeltua salaattia.

”**Sisaret on unohdettu** muissakin museoissa. Kysyin Hangon Rintamamuseon johtajalta, miksei sotilaskotisisaria käsitellä sanallakaan. Hän sanoi, että onhan heillä mallinukke asianmukaisissa vaatteissa. Se oli Lotta!”

Yhden viittauksen sisariin Pirjo Lange löysi *Muistista*.

”Seurasin lattiaan merkittyä polkua huoneeseen, jossa oli korkeita pömpelitä. Yhden seinällä oli kuva **Pentti Airion** sotilaskotihistoriakirjan kannesta.”

Ritva Ohmeroluoma kertoi, että Turussa opiskelevan **Maija Ikosen** gradun aihe on ”Sotilaskotisisaret sodassa”. **Päämajamuseon puolella** on mm. Päämajan vanha puhelinkeskus Lokki, joka aikanaan toimi kallion uumenissa. **Inka Tiittanen kertoi** puhelinvaihteen ääressä, että hänen äitinsä toimi sodan aikaan lukioikäisenä jonkin aikaa Lokin puhelinkeskuksessa.

”Äiti kertoi, että marsalkka saattoi pyytää vaikka keskellä yötä ottamaan puhelun sisarelleen kreivitär Eva Sparrelle Sveitsiin. Kävin joskus äidin kanssa alkuperäisessä Lokissa, ennen kuin se siirrettiin *Päämajamuseoon*.”

Teksti ja kuvat: Marja-Liisa Nikka, Marja-Riika Saaristo ja Merja Autio

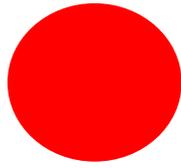
SOTASENSUURI

Yhdessä Muistin huoneessa voi testata sotatietämystä. Valopöydällä on kysymyksiä, jotka perustuvat viereiseen tekstiin. Yksi osio koskee sotasensuuria. Talvisodan aikana sotasensuuri oli tiukkaa, mutta jatkosodan aikaan se hölleni.

Maan 70 sensoria tarkastivat 30–35 000 lehtijuttua kuukaudessa. Niistä noin 500:aan puututtiin, noin sata kiellettiin, ja 98 prosenttia aineistosta julkaistiin. Esimerkki varovaisesta kirjoittelusta on uutinen junaturmasta Iittalassa.

Siinä kuoli 29 ihmistä, suurin osa sotilapsia. Päämaja esti tarkan tiedon julkaisemisen, koska sen pelättiin vaikuttavan kielteisesti mielialaan. Niinpä uutisessa kerrottiin vain, että onnettomuus vaati eräitä kuolonuhreja.

Ayumi toi hivenen Japania sotilaskodin leipomoon

Sotilaskodin leipomossa tulijaa tervehditään japanilaiseen tapaan kohteliaasti kumartamalla. **Ayumi Yamaguchi-Rajama** on työskennellyt leipomossa viime syksystä lähtien aluksi harjoittelijana ja nyt vakituksena työntekijänä. Häntä kiinnosti työ sotilaskodissa, koska niin hän voi omalta osaltaan olla mukana maanpuolustustyössä.

Aymi on suorittanut Omniassa leipurikondiittorin ammattitutkinnon. Hän oli iloisesti yllätynyt, kun pääsi sotilaskotiin töihin.

”Ajattelin, etten kielitaidon puutteiden ja ulkomaalais-taustani vuoksi kelpaa, mutta minut valittiin. Työtöve-rit ovat kivoja ja auttavaisia. Minut on otettu huolehti-vasti vastaan. Haluan olla osa tätä yhteiskuntaa, mak-saa veroja ja tukea työlläni Suomen hyvinvointia.”

Japanissa kouluttautuminen on kallista. Ayumi on kii-tollinen, että on saanut koulutuksen Suomessa ilman suuria koulutusmaksuja.

Ayumi on kotoisin Osakan seudulta, jossa talvella tuu-li ja kuivuus saavat pakkasen tuntumaan todella kyl-mältä. Kesällä taas on kuumaa ja kosteusprosentti saattaa olla 80. Japanissa ilmastointi on yleistä, joten Suomen satunnaiset kuumat kesäpäivät ovat ilmas-tointiin tottuneelle vaikeita.

”**Kun Japanissa on kylmää**, niin myös sisällä on kyl-mää, kun taas Suomessa huoneet ovat hyvin läm-mitettyjä talvisin”, Ayumi toteaa.

Suomalaisen aviomiehensä Ayumi tapasi Japanissa, ja nyt hän on asunut Suomessa 13 vuotta. Perheeseen kuuluu 11-vuotias poika. Perheellä on kesämökki Tammisaarella, mutta Ayumi ei ole mökki-ihminen. ”Olen mukavuuksiin tottunut kaupunkilainen. Minulle riittää, kun voin katsella Espoon kodin ikkunasta peuroja, pupujusseja, ja joskus pihalla piipahtaa kettukin.”

Työaamuisin Ayumin herätys on kello 3.40, jotta hän ennättää bussilla ja metrolla kuudeksi töihin. Leipomon päivät ovat kiireiset, eikä siellä juuri jää aikaa uusien tuotteiden kehittelyyn.

Custard bun eli vaniljakreemillä täytetty pulla.

Kaikki Helsingin sushi-ravintolat eivät ole aitoja japanilaisia

Japanilainen Mille crêpes eli lettukakku

”Olen tehnyt työkavereille pehmeän *macha-kääretortun*, ja siitä tykättiin kovasti”, Ayumi Yamaguchi-Rajama kertoo. Macha on vihreää japanilaista teetä. Leivonnaiset ovat Japanissa yleensä kuohkeita, ja makeissa leivonnaisissa on usein täytteenä itse keitettyä vaniljakreemiä.

Suomalaisen pullan tapaisia leipomuksia Japanissa ei tehdä. Sämpylät kuuluvat toki valikoimiini. Niihin leivotaan täytteeksi juustoa, sieniä, pekonia tms.

”Kotona teen kerran viikossa jotain makeaa, kakkuja tai piirakoita. Poikani käy lauantaisin Töölössä japanilaisessa koulussa, ja silloin käyn ystäväni luona, jolle vien tuliaisiksi leipomuksiani.”

Ennen koronaa Ayumi kävi Japanissa noin kerran vuodessa äitinsä ja siskonsa luona.

”**Koronan vuoksi emme** päässeet suunnittelemallemme autotallille Eurooppaan, vaan kiersimme Suomea etelästä pohjoiseen Utsjoelle asti. Suomi on kaunis maa ja olen kiitollinen kaikesta hyvästä, mitä olen Suomessa saanut kokea.”

Suomalaisia ja japanilaisia yhdistävät Ayumin mielestä kohteliaisuus, pidättyväisyys, ujous ja ahkeruus.

”Me pidämme samanlaisen reviirin kohdatessamme vieraita ihmisiä, emmekä ole ensimmäisinä suuna päänä kertomassa mielipiteitämme. Meitä yhdistää harkitsevuus, ja tarkoitamme sitä, mitä sanomme.”

Ayumi valistaa suomalaisia sushiravintoloista, joita Helsingissäkin on lukuisia.

”**Chilimajoneesikastike ei kuulu** sushiin. Jos sitä on tarjolla, ravintola ei ole japanilainen. Aitoja sushiravintoloita on muutama, esimerkiksi *Zen Sushi* Snellmaninkadulla, *Wagokoro* Töölössä Runeberginkadulla ja *Koto* (vanha kaupunki eli Kioto) Lönnrotinkadulla. Annankadun *Tokyokan*-kaupasta saa aitoja japanilaisia elintarvikkeita.”

Lettukakku on monikerroksinen ja mehevä.

Riisiä Ayumin perheessä syödään usein. Se keitetään aivan tavallisessa kattilassa eikä sitä mausteta suolalla, jos se on aterian lisuke. Muuten riisiin voidaan yhdistää kasviksia, lihaa, yrttejä yms.

Marja-Liisa Nikka

山口ラヤマ 亜由美

Yamaguchi-Rajama Ayumi

Kirkkopyhän avannut pastori pastori kertoi poikiensa kokemuksia sotilaskodista

Katri Kolari (vas.) ja Anna Maija Luomi lukivat päivän tekstin.

Sotilaskotisisarilla oli taas ilo kokoontua viettämään sisarten kirkkopyhää Laajasalon kirkkoon Marian ilmes-
tyspäivänä maaliskuun lopulla.

Messun alkua odotellessa tunnelma oli rauhallinen; aja-
tuksillani oli aikaa viipyillä, sillä järjestelyistä vastasi hen-
gellisen jaoksen uusi päällikkö **Silja Niinivirta**. Valmiste-
lut oli tehty huolella, avustajien tehtävät jaettu ja kahvi-
pöytä katettu.

Kiinnitin huomioni kuopiolaisen kuvataiteilijan **Pauno Pohjola**isen tekemiin reliefeihin. Niistä suurempi on alttarilla ja kuvaa ihmisen elämää helteisenä erämaana ja valmistautumisen paikkana. Pienempi on kastemaljan taustalla. Sen punaisuus kuvaa Pyhää Henkeä ja Jumalan läsnäoloa. Reliefin oikeassa yläkulmassa on enkelin siipi Jumalan siunauksen ja varjeluksen merkinä.

Valoisa kirkkosali täyttyi pian seurakuntalaisista. Sotilas-
kotisisaria oli mukana parikymmentä. **Anu Helpinen** ja **Pirkko Kinnunen** jakoivat virsikirjoja. **Anna Maija Luomi** ja **Kerttu Kolari** lukivat päivän tekstit. **Mirja Laukkarinen** ja **Maija-Liisa Seppä** toimivat messuavustajina, **Aili Lamminen** ja Pirkko Kinnunen keräsivät kolehtia. Silja Niinivirta, **Riitta Saukkonen** ja minä tarjoilimme kahvit.

Liturgina toiminut pastori Emriikka Salonen kertoi messun avaussanoissaan omasta yhteydestään sotilaskotiin kuluneen vuoden aikana, kun hänen kaksi poikaansa suorittivat varusmiespalvelustaan. Äidillä oli aluksi huoli heidän hyvinvoinnistaan. Palvelustehtävien aikana poikia ei tavoittanut puhelimitse, ja pojat vastasivat viesteihin vasta vapaa-aikanaan.

”Sisar totesi, että alokas on aina turvassa sotilaskodissa”

Äidin huoli kaikkosi, kun toinen pojista kertoi saaneensa sotilaskotisisarelta oman *Sotilaan virsikirjan* hymyn kera. Toinen viestitti keskustelusta sotilaskotisisaren kanssa. Sisar totesi, että alokas on aina turvassa sotilaskodissa.

Sotilaspastori Paavo Ranta korosti saarnassaan ihmisen kohtaamisen tärkeyttä ja sen vaikeutta, sillä kohtaaminen voi jännittää. Hän kertoi jännittäneensä esimerkiksi tavatessaan ensi kertaa gospelmuusikko **Jaakko Löytyn**.

”Tapaamisesta jäi mieleeni, kuinka toinen ihminen pitäisi aina kohdata. Afrikkalaisissa kulttuureissa on tärkeää puhutella toista etunimellä. Sähköpostiakaan ei aloiteta ilman nimen sisältävää tervehdystä. Meillä on usein toisin. Olennaista on, että huomaamme jokaisen ihmisen, huomaamme yksilön.”

Sotilaspastorin työssään Paavo Ranta kertoi yrittävänsä nähdä kohtaamansa ihmiset yksilöinä, ei massana. Se ei aina onnistu, vaan toisinaan huomaa kulkevansa toisen ohi havaitsematta hänen ilojaan ja surujaan.

”Ukrainan sota kertoo karua kieltä meistä ihmisistä. Syn-
tiinlankeemus kertomuksen kuvaus on kauhistuttavan totta. Tekee mieli huutaa meille: Katso ihmistä! Ja tee

parannus! Sillä ihminen kärsii, luomakunta kärsii. Onneksi Jumala näkee meidät yksilöinä eikä hylkää meitä.”

Messun jälkeen tarjoilimme kirkkokahvit munkkeineen. Moni seurakuntalainen tuli kahvit nautittuaan kiittämään ja juttelemaan ilahtuneena suussa sulavista munkeista tai kertomaan tarinaansa. Eräs mies totesi, että munkit kruunasivat vihreiden sisarten kirkkopyhän kahvihetken.

Marja-Riitta Hirvonen

Teuva-keittimen kuumennusta opeteltiin ennen sen ensi käyttöä Jukolassa

Merja Autio

Sotilaskotiyhdistykselle lahjoitetun Teuva-keittimen käyttöä opeteltiin varuskunnan pihamaalla toukokuun lopulla. Keittimelle tulee käyttöä pian, kun yhdistys huolehtii Jukolan viestin kahvituksesta Porvoon Epoossa 16.–18.6. Käyttöä opeteltiin puolustusvoimien keittimillä, sillä sotilaskodin uutta ei vielä haluttu liata. Varastonhoitaja **Jarno Kaipainen** esitteli työvaiheet keittimillä, joita käytetään varusmiesten leirioloissa. Niissä valmistuu puuro 150 hengelle. Sotilaskodin keitin on vähän pienempi, 75-litran vetoinen.

Liikkuvan sotilaskodin vetäjä **Merja Autio** arveli, että Jukolassa vettä keitetään 5 000 kahvikupille ja 1 200 teekupille.

Harjoituksessa keitin kuumennettiin tulella, mutta Jukolassa se kuumennetaan kaasupolttimella, jotta vältetään tulen käsittelyltä kiireessä.

Kun kiehuvaan veteen sekoitetaan pakastettua kahvijauhetta, ei tarvita mitään lisävarusteita. Jarno Kaipainen esitteli havainnollisesti keittimen koostamista, lämmittämistä ja puhdistusta. Osanottajille jaettiin myös hyvät käyttöohjeet.

Tulipesän käyttöä opeteltiin kiehisten tekemisestä alkaen. Kaipainen huomautti, että ennen tulta pitää huolehtia mm. siitä, että keitin on puhdas, kannen salvat ja venttiilit paikallaan eikä piipusta tupruava savu tai noki suuntaudu keittäjien päälle.

Ennen käyttöä varmistetaan vielä, että säiliössä on riittävästi pohjaan palamisen estävää haudenestettä. Sen määrä tarkistetaan tikulla samaan tapaan kuin autojen öljy. Arinan ja tuhkaluukun kunto ja asettelu tarkistetaan.

Varastonhoitaja Jarno Kaipainen pyysi sisaria varmistamaan, että keitin on puhdas ennen käyttöä. Piippua ei ole vielä asetettu paikalleen.

Kaipainen korosti, että savupiipun osat kannattaa asettaa sisäkkäin hellin käsin. ”Varusmiehet runtaavat ne usein niin, että pelti vääntyy.”

Veden keittämiseksi uuniin ladotaan pieniä puita, ruuan valmistukseen tarvitaan halkoja. Liian kuumaksi keittintä ei saa kuumentaa. Kun lukkosalvat avataan, kansi nostetaan itsestä pois päin, ettei kuuma höyry tule silmille. Kattilaa ei pidä kuumentaa tyhjänä.

Kaipainen suositteli, että keittäjiä olisi vain yksi. Muuten voi käydä niin, että kun toinen on pannut tulen uuniin, toinen on vielä veden hakumatkalla. Tiskaamista helpottaa, keittimen voi kallistaa.

Sotilaskodin keitin on ”nimikoitu”, ja sen telineessä on jalakset.

Jukolan viesti 16.-18.6. Porvoon Epoossa

Jukolan viesti on järjestetty vuosittain vuodesta 1949 yhtä koronavuotta lukuun ottamatta. Tässä ehkä maailman suurimmassa suunnistuskilpailussa juostaan neljän hengen naisjoukkueiden Venlan viesti ja seitsenhenkisten miesjoukkueiden viesti. Se juostaan lauantain ja sunnuntain välisenä yönä. Jukolan viestin pääsihteeri **Heidi Liljeström** kertoi, että tapahtumaan odotetaan viikonlopun aikana jopa 50 000:tta henkeä. Luvussa on noin 20 000 kilpailijaa, loput talkoolaisia ja katsojia. Heidi Liljeström arveli, että ilmainen ja lähes tauoton bussikuljetus Porvoon torilta kisapaikalle lisää katsojien määrää.

Kesäsade yllätti iltakirkon saaren vanhoilla raunioilla

Santahaminan vanhan kirkon raunioille kokoonnuttiin iltahartauteen kesäkuun ensimmäisenä tiistaina. Sadevarusteet tulivat pian käyttöön, kun kesäsade kiihtyi aloitusvirren (sotilaskotivirsi 125) tahdissa. Sotilaspastori **Paavo Ranta** saattoi säestää sen kitaralla, mutta sitten soitin oli pantava sadesuojaan.

Pastori Ranta puhui Pyhästä Hengestä.

”Olen melko lailla jalat maassa -kristitty ja Pyhä Henki on minulle väliin vaikea asia, kun pitää uskoa johonkin, joka ylittää ymmärryksen. Pyhää Henkeä on helpompi ymmärtää, jos ajattelee sen toimivan ihmisten kautta.”

Paavo Ranta kertoi kokeneensa Pyhän Hengen läsnäolon, kun hän vieraili kastekodissa.

”Perheen parivuotias poika tuli avaamaan oven ja näytti ihmettelevän, mikä tuo mustapaitainen mies oikein on. Kun menin kotiin uudelleen kastetta varten, sama poika tuli ovelle vastaan ja halasi minua. Se oli hieno hetki ja tunsin siinä Pyhän Hengen läsnäolon.”

”**Onneksi kristinuskossa ei ole** kyse uskosta, jonka määrää voi mitata. Saan luottaa siihen, että minun uskoni riittää. Saan uskoa sen, minkä pystyn ja saan epäonnistua uskossa ja rakkaudessa.”

Pastori Paavo Ranta säestää alkuvirren kitaralla.

Parinkymmenen hengen kirkkoväki lauloi vielä Suvivirren ja siirtyi sitten sotilaskotiin kirkkokahveille. Santahaminassa oli Venäjän vallan aikana ortodoksisirkko, joka oli ristitty Serafin Sarovolaisen nimeen. Puukirkko valmistui 1909. Suomen itsenäistyttyä kirkkoa ei muutettu luterilaiseksi eikä sitä enää käytetty kirkkona. Se rapistui kirjasto- ja varastokäytössä ja poltettiin huonokuntoisena 1972. Kirkosta muistuttavat enää sammaloituneet kivijalat.

Yli 200 äänesti ennalta sotilaskodissa

Kevään eduskuntavaalien ennakkoäänestys kävi vilkkaana Santahaminan sotilaskodissa. Vaalitoimikunta oli paikalla kahtena iltana, ja yli 200 asepalvelustaan suorittavaa käytti äänioikeuttaan. Uusi laki mahdollistaa asepalvelustaan suorittavien äänestyksen ennakkoon varuskunnassa.

Ensimmäisten joukossa kansalaisyhteiskuntaan tuli käyttämään kuljetuskomppaniassa palveleva **Lauri Rönkkö**. Hän oli elämänsä ensimmäistä kertaa äänestämässä. ”Mahtavaa, että äänestämisen voi hoitaa varuskunnassa. Tosi kätevää”, Lauri kiitteli.

Vaalitoimitsijoiden havaintojen perusteella nuoret äänestäjät olivat innokkaita, eikä heitä haitannut pieni jonnottaminen äänestyskopin virkaa toimittavan pahvisermin taakse. He olivat myös hyvin valmistautuneita ja valinneet etukäteen ehdokkaansa.

Lauri Rönkkö äänesti ensi kertaa eduskuntavaaleissa.

Ehdokaslistoja ei juuri tarvinnut lukea. Myös Merisotakoulussa Suomenlinnassa oli mahdollisuus vaikuttaa. Siellä äänestysaktiivisuus oli huippua: yli puolet paikalla olevista varusmiehistä äänesti.

Teksti ja kuva: Maija Roinila

Sirkka Roponen (vas.) sai sotilaskotiansioristin.

Inka Tiittanen (oik.) luovutti sotilaskotiansioristin Anneli Joutsiniemelle.

Talous parani koronavuosiensa jälkeen

Vuosikokouksessa jaettiin ansioristejä, vuosimerkkejä ja harrastusmerkkejä

Kevätkokous voitiin pitää koronavuosiensa jälkeen normaalisti huhtikuussa. Läsnä oli 23 yhdistyksen jäsentä. Perinnetalossa pidetyssä kokouksessa puhetta johti **Pirkko Kinnunen**.

Kokouksen aluksi yhdistyksen puheenjohtaja **Inka Tiittanen** luetti ansio- ja vuosimerkkien saajat sekä jakoi merkit paikalla olleille. Muut saivat merkkinsä muissa tilaisuuksissa.

Sotilaskotiansioristin saivat **Anneli Joutsniemi**, **Sirkka Roponen** ja **Marja-Riika Saaristo**.

10-vuotismerkin sai **Johanna Pihlajamäki**.

Seija Pussiselle ojennettiin 7-vuotismerkki.

Harrastusmerkin kahden vuoden sotilaskotitoiminnasta saivat **Minna Rehnstrand** ja **Jaana Matilainen**.

Kokouksessa luettiin toimintakertomus vuodelta 2022 ja esiteltiin tilikauden tulos.

Tilikausi näytti plussaa yli 85 000 euroa, kun se edellisenä vuonna oli miinuksella.

Minna Rehnstrand (vas.) ja Jaana Matilainen saivat kaksivuotisharrastajamerkin.

Inka Tiittanen ojensi 10-vuotismerkin Johanna Pihlajamäelle.

Marja-Riika Saaristo sai lukupiirin yhteydessä Sotilaskotiansioristin Inka Tiittaselta.

Seija Pussinen (vas.), Marja-Liisa Nikka, Anja Jantunen, Päivikki Jordan ja Marketta Kinnunen askartelupöydän ääressä.

Askartelutalkoissa on aina hauskaa

Huhtikuisena lauantai-iltapäivänä saimme mielen virkistystä askarrellessamme pääsiäiskoristeita. Sotilaskodin pitkä pöytä täyttyi inspiroivista tarvikkeista. Sisaret tekivät koristeita taitojensa mukaan, ja taitavammat opastivat tarvittaessa. Askartelu vaatii keskittymistä, vakaata kättä, sorminäppäryyttä ja mielikuvitusta, eikä itselleen saa olla liian kriittinen. Jos omilla käsillä ei synny ihania luomuksia, voi ihastella muiden taitavuutta. Askartelu on joka tapauksessa rentouttavaa, ja nytkin se sujui mukavasti rupatellen. Koristeet olivat haluttuja sisarten pääsiäismyyjäisissä. Puolen vuoden päästä kokoonnutaan taas askartelemaan. Silloin teemana on joulu!

Askarteleminen on Wikipedian mukaan käsityön alalaji, jossa tehdään käsin useimmiten koriste-esineitä tai postikortteja. Käsitöistä askartelun erottaa yleensä askartelussa käytetyt helposti työstettävät materiaalit, kuten paperi, kartonki, liima tai silkkipaperi, sekä yksinkertaiset ja melko vaarattomat työvälineet.

Päivikki Jordan koristi oksille ripustettavia styroxmunia. Marketta Kinnusen kukat hehkuivat pastellin sävyissä.

Askarteluvälineinä voidaan käyttää esimerkiksi kynää, saksia tai puikkoa. Askartelua käytetään usein motoristen taitojen kehittämiseen kasvatuksen tai terapian yhteydessä. Työn vaatiman keskittymisen vuoksi se on suosittua myös mielenterveytyössä.”

Marja-Liisa Nikka

Inka Tiittanen (vas.) ja Ritva Ohmeroluoma iloitsivat leipomiensa saaristolaisleipien menekistä.

Jaana Matilainen seiso iiloisena myyntipöydän takana, kun asiakkaita riitti kiireeksi asti.

Leivonnaiset hupenivat pääsiäistorin pöydiltä

Kolmen sepän patsaan ympärillä pidetyt pääsiäismyyjäiset hutikuun 8. päivänä olivat poikkeuksellisen suositut, ja aurinkoinen lauantai houkutteli paikalle myös kahvittelijoita. Leivonnaiset tekivät hyvin kauppansa. Niitä olikin tarjolla runsaasti: leipiä, kakkuja, karjalanpiirakoita, suolaisia vuokapiirakoita, puolukkapiirakkaa, keksejä. Myös sukilla oli kysyntää. Myynnissä oli mm. käsilaukkusukkia eli varrettomia villasukkia, jotka mahtuvat käsilaukkuun otettavaksi mukaan vaikka vieraisille. Myös pääsiäiskoristeet ja virpomisvitsat tekivät kauppansa. **Myyjäisiä järjestämässä olivat** oman yhdistyksemme lisäksi Tuusulan ja Rannikon sotilaskotisisaret. Tuusulan yhdistyksen puheenjohtaja **Ritva Ohmeroluoma** ja oman yhdistyksenne puheenjohtaja **Inka Tiittanen** olivat urakoineet myyjäisiin 17 saaristolaisleipää. ”Pidimme Tuusulan sotilaskodissa kahden hengen leipomistalkoot. Meillä on Tuusulassa kokemusta saaristolaisleivän tekemisestä ja menekistä, sillä täällä vierailevat ulkomaalaiset sotilaat pitävät siitä kovasti”, Ritva Ohmeroluoma kertoi.

Inka Tiittanen kertoi, että hänen ja talkookaverinsa Ritva Ohmeroluoman väliltä on löytynyt yllättävä yhteys.

Saaristolaisleipä

Resepti on kolmea vuokaleipää varten.

1 l **omenamehua**

100 g **hiivaa**

3 dl **siirappia**

1 rkl **suolaa**

3 dl **kaljamaltaita**

3 dl **vehnä- tai kauraleseitä**

3 dl **ruisjauhoja**

13 dl **vehnä jauhoja**

Murena hiiva haaleaan mehuun. Sekoita joukkoon kaikki ainekset, vehnä jauhot vähitellen, kunnes taikinasta tulee löysän puuron kaltaista. Anna kohota lämpimässä tunti. Jaa taikina kolmeen hyvin voideltuun vuokaan (tai 17 vuokaan).

Kohota peitettyinä 45 min.

Paista leipää ensin 250 asteessa 10 min.

ja sitten 150 asteessa tunti 45 min.

”Ritvan isä ja minun äitini asuivat lapsuudessaan samassa talossa Viipurissa. Talon nimi oli Suorakulma. Molemmat muuttivat myöhemmin Mikkeliin, jossa he taas aikuisina tapasivat.”

Trumpetistit soittivat signaalitorvia kappaleessa Marsalkan hopeatorvet.

Mikael Konttinen ja Aino Koskela

Sotilaspoika kuuluu naistenpäivän konserttiin

Sotilaskotiyhdistyksen perinteinen naistenpäivän konsertti 4. maaliskuuta oli herkistävä ja innostava piipahdus romantiikan ja marssimusiikin maailmaan. **Mikael Konttinen** lauloi Kaartin soittokunnan säestyksellä vanhoja iskelmiä, ja orkesteri soitti tuttuja marsseja kapellimestari, musiikkikapteeni **Aino Koskelan** johdolla. Ohjelmassa oli tavan mukaan Sotilaspoika-marssi, onhan se Sotilaskotiliiton nimikkomarssi. Aino Koskela kertoi, että Sotilaspoikaa toivotaan konserteissa melkein aina. ”Sen melodia on tuttu ja jää mieleen, lyriikka on tunteikas ja läheinen. Se on musiikillisesti iloinen, ja siinä on hyvä rytmi. Se nostattaa energiaa, mikä sopii sotilasmarsseille.”

Konsertissa Sotilaspojasta esitettiin Kaartin soittokunnan entisen kapellimestarin, äskettäin kuolleen Jyrki Koskisen sovitus. Se sopii Koskelan mielestä silloin, kun on laulusolisti.

”Orkesteriversiona soitamme yleensä toisen entisen ylikapellimestarimme Arvo Kuikan sovituksen.” Koskela suunnitteli naistenpäivän konsertin ohjelman yhdessä Mikael Konttisen kanssa. Laulunumeroita olivat mm. Hopeinen kuu, Sokeripala, Kulkuri ja joutsen, Sini- ja valkoinen sekä Nils-Erik Fougstedtin Romanssi. Konsertissa oli mukana 22 soittajan soitto-osasto, sillä MPKK:n juhlasalin lava on liian pieni 45:lle soittajalle.

Aino Koskela on johtanut Kaartin soittokuntaa kaksi vuotta. Sitä ennen hän soitti orkesterissa käyrätorvea. ”Opiskeluaikana tavoitteeni ei ollut sotilassoittokunta, mutta innostuin, kun siellä soitti ystäviäni, ja sitten tuli työtarjous. Sitä ennen suoritin varusmiespalveluksen.”

Arvo Kuikka (1924-2015) esitteli Sotilaskoti-lehdessä 2/1981 Sotilaspojan syntyvaiheet. Marssi on ollut useiden sotilasyksiköiden kunniamarssi.

”Suomen sodan veteraanien kunniaksi Fredrik Pacius sävelsi tämän J. L. Runebergin Vänrikki Stoolin toiseen kokoelmaan sisältyneen runon. Se julkaistiin joulukuussa 1858. --- Sotilaskotisisaret ovat ottaneet tämän marssin itselleen nimikkomarssiksi, sillä tämä reipas, tuttu marsisävel ja sotilaskotiaatteelle sopiva nimi kertovat järjestön ajattoman päämäärän; omien sotilaspoikien eli varusmiesten viihtyvyyden ja hyvinvoinnin edistämisen.” (Ote kirjasta: Pentti Airio, *Sotilaskotityötä 100 vuotta, Sotilaskotiliitto 2018*)

Marja-Riika Saaristo

Kaksi versiota Sotilaspoika-runosta

Mun isän' oli sotamies ja nuori, kauniskin,
jo viisitoista vuotiska hän astui riviin.
Tiens' aina kulki kunniaan,
iloinen mielin kärsi vaan hän kylmää,
nälkää, haavojaan, :; mun isän' armahin.:;
(Paavo Cajanderin suomennos 1889)

Mun isän', nuori sotilas, niin sankarillinen,
hän pyssyn otti, oli mies, viisitoista täyttään.
Hän tietään kulki kunniaan
ja kestää, seisten paikallaan,
voi kylmää, nälkää, haavojaan,
:;sen taisi taatto, sen.:;
(Valter Juvan suomennos 1926)

Marjatta Leppänen muisteli perinnepäivänä:

Lauloimme siskojen kanssa asevarikon sotilaskodissa

Toukokuun Sotilaskotiperinnepäivän innoittamana laulaja **Marjatta Leppänen**, 85, kertoi esiintymisestään Tyrvään asevarikon sotilaskodissa 1943. Hän oli vain viisivuotias, ja hänen omat muistikuvansa tapahtumasta ovat hatarat. Perhe piti huolen siitä, että esiintymistä muisteltiin usein naureskellen.

Leppästen perhe muutti 1939 Helsingistä Tyrväälle, jonne siirrettiin puolustusvoimien asevarikko Helsingistä vain muutamaa viikkoa ennen talvisodan alkamista marraskuussa. Perheen isä Lauri sai varikolta työpaikan, jossa hän oli eläkeikään saakka. Perheessä oli viisi tyttäretä ja yksi poika. Marjatta oli tyttäristä nuorin.

”**Asevarikon sotilaskodissa oli** joku tilaisuus. Sen pääesiintyjä oli oopperalaulaja Kalle Ruusunen (1912–1999), joka muutti myöhemmin Yhdysvaltoihin. Tilaisuudessa esiintyi myös meidän sisarusten tyttökvintetti. Lauloimme mm. laulun *Oi terve Pohjola*.”

”**Sotilaskotisisaret kiittivät esiintyjää**, varmaankin erityisesti Kalle Ruususta. Hänet toivotettiin tervetulleeksi uudelleen sotilaskotiin. Siihen minun kerrotaan vastanneen kirkkaalla äänellä, että minä tulen mielelläni.”

Lauri Leppänen voitti 1925 yhdistetyn kultaa työläisolympialaisissa Saksan Schreiberhausissa, jonne Työväen urheiluliitto (TUL) lähetti yhdeksän urheilijaa. Asevarikko suljettiin 2003. Tyrvää liittyi Vammalaan 1973, ja Vammala puolestaan muodosti 2009 Sastamalan kaupungin Mouhijärven ja Äetsän kanssa.

Marja-Riika Saaristo

Oi terve Pohjola,
Isäimme onnela!
Voimamme,
Henkemme
Sinulle uhroamme,
Voimamme,
Henkemme
Sinulle uhroamme.
Terve, terve, terve
sä Suomenmaa!

Marjatta Leppänen ei lapsena ymmärtänyt, mitä tarkoittaa Fredrik Cösterin sanoittaman laulun sana *uhroamme*. Se selitettiin hänelle, mutta hän ei ole varma, ymmärsikö hän myöskään, mitä tarkoittaa *uhraamme*.

Marjatta Leppäsen kotialbumi

Marjatta syntyi neljän vuoden kuluttua siitä, kun isosiskot Hillevi, Raija, Irma ja Annikki kävivät valokuvaamossa.

Marjatta äitinsä Annan sylissä, takana nuorena kuollut veli Risto sekä sisar Raija.

Maanpuolustusjärjestöihin liittyi ennätysmäärä naisia viime vuonna

Kiinnostus vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön kasvoi huomattavasti viime vuonna Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Naisten maanpuolustusjärjestöihin liittyi ennätysmäärä uusia jäseniä. Santahaminan sotilaskotiyhdistyksen jäsenmäärä kasvoi 30:llä.

Sotilaskotiliiton järjestösihteeri Pia Ojala kertoi, että liiton jäsenyhdistyksiin liittyi viime vuoden aikana noin sata jäsentä enemmän kuin edellisinä vuosina.

”Uusia jäseniä tuli yhdistyksiimme yhteensä lähes 300. Liittoon on tullut viime vuodesta alkaen runsaasti yhteydenottoja, joissa tiedustellaan, millaista maanpuolustustyötä on tarjolla naisille. Kerromme heille yhdistystemme yhteystiedot, sillä toimintamme jakaantuu 36 sotilaskotiyhdistykseen.”

Pääkaupunkiseudun turvatapahtumassa Rautatientorilla Naisten Valmiusliiton alueneuvottelukunnan puheenjohtaja **Sari Jusslin** kertoi, että naiset kaipaavat monenlaista kurssitusta erilaisiin kriisitilanteisiin ja arjen turvaan.

”Se yllätti, että naiset alkoivat kysellä myös ammunta-kursseja. Se on nyt vähentynyt. Olemme viritelleet keskustelua siitä, että naiset voisivat hankkiutua lyhyeen maanpuolustus- tai turvakoulutukseen työajallaan samaan tapaan kuin miehet kertausharjoituksiin.”

Maanpuolustusnaisten toimintaa esitellyt **Liisa Sipilä** kertoi, että Espoon yhdistykseen liittyi kaksinkertainen määrä uusia jäseniä edellisiin vuosiin verrattuna.

Leena Lemiläinen-Honkanen liittyi noin vuosi sitten Helsingin Maanpuolustusnaisiin.

”Ukrainan sota vaikuttaa kaikkeen. Olen työskennellyt lasten parissa ja haluan laadukasta koulutusta, jossa opitaan ymmärtämään kriisien vaikutukset lapsiin.”

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) toiminnanjohtaja **Antti Lehtisalo** kertoi, että järjestön koulutustavoitteet kaksinkertaistettiin viime vuonna.

”Puolustusministeriön asettama koulutuspäivätavoite nostettiin viime keväänä 48 000 päivästä 100 000:een, ja se ylitettiin. Sama trendi on jatkunut tänä vuonna.”

Leena Lemiläinen-Honkanen ja Sari Jusslin esittelevät Naisten Valmiusliiton toimintaa.

Merja Huuskonen (oik.) ja Jussi Turunen tulivat Vantaalta munkkikahveille sotilaskotiautolle, jossa heidän ystävänsä Ritva Nyyssönen oli myymässä.

Naisten osuus MPK:n kursseille osallistuneista on noussut tasaisesti ja on nyt noin 20 prosenttia.

”Arkiturvan ja kokonaisturvallisuuden perustietoa halutaan eniten, mutta naiset hakeutuvat myös sotilaallisia valmiuksia tarjoaville kursseille. Myös alle 18-vuotiaiden ns. tutustumiskoulutuksella on kova kysyntä. Santahaminaan viikonloppukursseille olisi koko ajan enemmän tulijoita kuin voidaan ottaa.”

Työajalla suoritettavaan naisten maanpuolustuskoulutukseen liittyi Antti Lehtisaloon mukaan niin paljon selvittämättömiä asioita, jopa lakimuutoksia, ettei hän usko sellaisen toteutuvan lähiaikoina.

Törmäyksessä paino monikymmenkertaistuu

Turvatapahtumassa Liikenneturvan teltalla voi selvittää törmäyspainonsa kolaritilanteessa. Ihmisen paino neljäkymmentäkertaistuu törmäyttäessä 50 kilometrin tuntivauhdilla.

Poliisin lupasihteerinä työskentelevä **Reetta Väätäjä** osoittautui punnituksessa 60 kilon painoiseksi. Liikenneturvan kouluttaja **Kari Kangas** laski, että Väätäjän törmäyspaino taajamanopeudella tapahtuvassa kolarissa on 2 400 kiloa. Ilman turvavyötä istuva ei pysty silloin käsillään estämään sinkoutumista jopa ikkunasta ulos.

Kännykän törmäyspaino on noin kuusi kiloa. Jos se lentää takapenkiltä esimerkiksi kuljettajan takaraivoon, se aiheuttaa pahaa vahinkoa. Sateenvarjon törmäyspainoksi tuli punnituksessa 16 kg.

”Takapenkille ei kannata jättää mitään irrallisen. Jos on pakko pitää joitain tavaroita auton sisällä, eikä niitä voi kiinnittää, ne pitää sijoittaa lattialle. Paras paikka tavaroiden kuljetukseen on takakontti”, Kari Kangas muistutti.

Liikennekouluttaja Kari Kangas komensi poliisi Reetta Väätäjän vaa'alle. Liikennekouluttaja Sari Kivelä varmisti tuloksen.

Uusi liikennemerkki näyttää pyöräilijän etuajo-oikeuden

Liikenneturvan pisteellä saattoi testata tietojään autoilijan väistämismvelvollisuudesta pyöräilijään nähden. Tehtäväkartalla oli esillä mm. uusi liikennemerkki, pyöräilijän tienylityspaikka. Se kertoo, missä ajoradalla ajavan kuljettajan on väistettävä pyöräilijää. Merkkiä käytetään vain paikoissa, joissa pyörätien jatke on korotettu. Tätä merkkiä ei ole vielä monesakaan paikassa käytössä, mutta se lisääntyy pyöräteiden lisääntyessä.

Liikennekouluttajat Kari Kangas ja Sari Kivelä tenttasivat MPK:n kuvaajan Kaija Nuojuan liikennetietoutta.

Kirjailija Kristian Kosonen palasi Santahaminaan lukupiirin vieraana

Veteraanien lapset lukevat nyt sotakirjoja

Kirjailija Kristian Kosonen jätti viimeksi ilmestyneen sotaromaaninsa käsikirjoituksen kustantajalle vain muutamaa päivää ennen kuin Venäjä hyökkäsi Ukrainaan helmikuussa 2022. Sota ei ehtinyt vaikuttaa kirjan sisältöön, mutta kirjailijaan se vaikutti.

”Tunsin voimatonta vihaa ja tuskaa ja mietin, eikö historiasta ole opittu mitään.”

Kosonen oli huhtikuussa sotilaskodin lukupiirin vieraana. Hän on kirjoittanut kuusi sotaromaania, ja seitsemäs ilmestyy syksyllä.

Heti alkuunsa kirjailijalta kysyttiin, vieläkö sotakirjoja luetaan.

”Sodan käyneitä lukijoita ei enää ole paljokaan, mutta saan yllättävän paljon palautetta nuoremmilta, jotka haluavat lukea, millaisissa oloissa heidän vanhempansa tai isovanhempansa ovat sodan kohdanneet.”

Santahaminan sillan ylitys oli Kristian Kososelle paluu lapsuuteen.

”Tuli hyvä fiilis, kun ajoin Santahaminaan. Vanhempani olivat armeijan palveluksessa ja asuin saarella kahdeksanvuotiaaksi. Aloitin koulun parakkikoulussa, joka sijaitsi jokseenkin nykyisen koulun paikalla. Saimme aika vapaasti liikkua saarella, ja meillä olikin aikamoinen meno poikajoukossa. Vaikka armeijasta ei juurikaan puhuttu kotona, ympäristö varmaan vaikutti kiinnostukseeni sotahistoriasta.”

Kirjallisuuskipinän Kristian sai kirjastoautosta.

”Lainasin sotakirjoja. Vanhemmat olivat siitä vähän huolissaan ja suosittelivat mieluummin Melukylän lapsia.”

Kristian harrasti teinipojasta asti monipuolisesti kamppailulajeja ja voitti painissa useita SM-mitaleja. Ahkeran kilpailemisen jälkeen oli aikaa toiselle intohimolle, kirjoittamiselle.

”Pöytälaatikossa oli jo jotain, kun lopetin urheilu-uran. Kirjan kirjoittaminen muhi pitkään mielessä, kun kuulin setäni kertomuksia ukistani Erkki Kososesta. Hän oli komppaniansa radisti. Hän joutui neuvostoliittolaisten vangiksi Vasikkasaaresta, mutta palasi yllättäen kotiin Rantasalmelle vakavasti haavoittuneena.

Leena Kosonen on jokusen kerran ollut autokuskinä poikansa Kristianin kirjakesittelymatkoilla. Aina äitiys on tullut ilmi, vaikka siitä ei ole tehty numeroa.

Kristian ei tavannut ukkiaan koskaan, eikä kirja ole tositarina, kuten eivät muutkaan hänen kirjansa.

”Joitain piirteitä ukista olen ujuttanut yhteen kersanttiin, ja oli luontevaa, että kirjan nimeksi tuli *Taistelu Vasikkasaaresta*.”

Muiden kirjojensa taistelupaikat Kosonen on sijoittanut seuduille, joihin hänellä on jokin yhteys. Hänen äitinsä suku on Sulkavalta ja isänsä Rantasalmelta. Petäjäsaaren taistelussa kuoli samana päivänä 46 rantasalmelaista. Viipuri valikoitui yhden kirjan aiheeksi, koska mummi oli sieltä kotoisin.

Viime syksyn kirjassa *Summan teräsmyrsky* pääosassa ovat valkeakoskelaiset miehet, eliittipoika Hietarinne ja paperitehtaan työläinen Olavi Mukkula. ”Halusin miesten välille kitkaa, jota oli tehdaspaikkakunnalla johdon ja työläisten kesken. Sodassa he olivat yhtä haavoittuvia; tunteet ja sodan pelot yhdistivät heitä.”

Kirjassa Hietarinne ja Mukkula pelasivat korsussa sakkia. Myöhemmin Mukkula kaatui, Hietarinne selvisi.

Kirjan epilogissa Hietarinne käy veteraanien retkellä Summan taistelupaikoilla ja piilottaa maastoon sakkinaapulan Mukkulan muistoksi. Kaikissa Kososen kirjoissa on jälkinäytös, jossa palataan sotatapahtumiin. Lääkäri kohtaa potilaan, rapajuopoksi ajautunut eliittisotilas sotakerin kadulla. Epilogit tekevät tarinoista valmiit.

*”Tunteet
ja pelko
yhdistävät
miehiä
sodassa”*

Luonnon kuvailu on vaikeaa kaupunkilaispojalle

Seuraava, ensi syksynä ilmestytävä Kristian Kososen kirja kertoo sotavankien tarinaa. Lukupiirin aikaan kirja oli vielä kesken, mutta nimi oli valmis: *Vuosalmen sotavangit*. Kirjan lyhyt esittely ja kansikuva ovat jo Bazar-kustannuksen sivuilla.

Kososen kirjojen henkilöillä ei ole selkeitä esikuvia, mutta monet hahmoista ovat saaneet piirteitä lähipiiristä: kamppailu-urheilijoista, ystäväistä, työkavereista. Jotkut ovat mielestään tunnistaneeet itsensä kirjan henkilöistä.

Sotakirjoissa on aina runsaasti taistelukohtauksia ja Kososen kirjoissa ne ovat usein rankkaa luetta-va. Kirjailijalla on tyyliä valintaan pätevä perustelu:

”Kirjat ovat fiktiota, mutta sotadokumenteista ja Ukraina-utisista voi päätellä, että todellisuus on kuviteltuakin karmeempaa. Sotia ei käydä kukkaniityillä. Äidiltä on joskus tullut kommenttia, että voisit vähän hillitä raakuuksien kuvauksia.”

Päivätyökseen Kristian Kosonen on Helsingin Kisahallin hallipääällikkö. Kirjoittaminen vie kuitenkin yhä enemmän aikaa ja ajatuksia.

”Työtapani on sellainen, että pyrin kirjoittamaan säännöllisesti ainakin kolme kertaa viikossa ja hiomaan jokaisen liuskan kerralla valmiiksi.”

”Aikaisemmin tein muistiinpanoja aina, kun kuulin tai näin jotain, jota voisi käyttää kirjoissa. Nyt äänitän sanoja ja kuvailuja puhelimeen tulevaa käyttöä varten. Se on kätevää.”

Luontokuvailua Kristian Kosonen pitää vaikeana.

”Kaupunkilaispojan on pitänyt Wikipediasta etsiä, millaisia suotyyppejä on olemassa. Ja päiväkausia joutuu pohtimaan, miten kuvailisi, kun lumi tuiskuaa kauniisti.”

Kirjojen maantiede tuotti eniten vaikeuksia Viipurikirjassa, kun taistelut tapahtuivat vieraassa kaupungissa.

”Onneksi sisareni Katariina tunsu Viipurin hyvin arkkitehtiopintojensa perusteella. Hänen kanssaan tutkimme vanhoja karttoja, ja se auttoi sijoittamaan tapahtumat paikoilleen.”

Kosonen on lukenut paljon sotakirjallisuutta. Hän sanoi yhdeksi suosikikseen Väinö Linnan ja erityisesti *Täällä Pohjantähden alla* -teoksen.

Armeija-ajastaan Kristian Kososella on hyviä muistoja.

”Menin urheilukouluun Lahteen 1991. Meitä oli siellä 12 painijaa samaan aikaan, joten harjoittelukumppaneita riitti. Normaalin palveluksen ohessa oli aamupaini ja ilta-päivisin punttisali. Se oli hienoa aikaa, elämän parasta.”

Armeija-aikana Kosonen edusti Suomea Istanbulissa sotilasurheilun MM-kisoissa.

”Sotia
ei käydä
kukka-
niityillä”

Marja-Riika Saaristo

KRISTIAN KOSONEN SOTAROMAANIT

Idea kirjaan ukin sota-kokemuksista (Ilmestyi 2017)

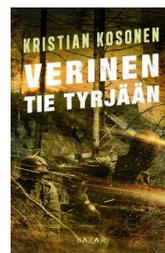
Talvisodan taistelu Laatokan saarella (2018)

Nuoret miehet Lapin sodan raunioilla (2019)

Raju taistorakkaasta kaupungista (2020)

Voitto ei tullut helposti (2021)

Kaveruus nousee arvoon sodan keskellä (2022)

Kirja ilmestyy syyskuussa 2023

Uudet jäsenet saivat perehdytystä soden tavoille

Kokeneillekin sisarille suunnitteilla sotilaskodin työtapojen kertausta

Toukokuussa Santahaminan sotilaskotiin kokoontui innokas joukko uusia sisaria **Seija Pussisen** vetämään perehdytystilaisuuteen, minä muiden mukana. Olen asunut ison osan elämästäni Santahaminan kupeessa Hevossalmessa, joten varuskunta ja sen arki ovat pyörineet silmiäni edessä monet vuodet ja herättäneet uteliaisuutta. Myös sode oli mielenkiintoinen paikka, kun aikoinaan piipahdimme siellä lasten kanssa munkkimehuilla.

Tutustuin toimintaan pikku hiljaa mm.

Sotilaskotiliiton nettisivujen avulla ja loppukeväästä laitoin Santahaminaan yhteydenottopyynnön. Ei mennyt aikaakaan, kun sain kutsun infotilaisuuteen.

Saimme aimo annoksen tietoa sotilaskotitoiminnasta ja pääsimme tutustumaan niin kirjastoon, leipomoon, keittiöön kuin muihinkin soden tiloihin. Kysymyksiin vastattiin kattavasti, yhteishenki porukassa oli mahtava, joten mitäpä sitä empimään: nyt siis minäkin olen sotilaskotisar ja ensimmäisistä työvuoroista on selvitty kunnialla

Infossa oikealta Susan Haanpää, Jenni Vastamäki ja Pauliina Puukko; vasemmalta Teija Puustjärvi, Mari Pohjanpelto, Leena Röntynen ja Seija Pussinen.

Keskustelimme infotilaisuudessa siitä, mikä meille oli tärkein syy hakeutua mukaan toimintaan. Olimme yksimielisiä siitä, että haluamme antaa panoksemme tärkeään maanpuolustustyöhön. Moni ei tiedä, että sotilaskodeilla on omat, määräytyt tehtävänsä mahdollisten poikkeusolojen aikana.

Hienoa on myös, että jokainen voi antaa harrastukselle aikaansa juuri sen verran kuin oma elämäntilanne sallii.

Susan Haanpää

Perehdytysillan ohjelma

- 1** Käyn läpi käytännön asioita, kuten henkilökunnan ja sisarten työvuorot ja mitä vuoroilla tehdään. Henkilökunnalta voi aina kysyä, mitä voin tehdä tänään.
- 2** Käydään läpi vaatetus ja tutustutaan vaatevarastoon. Uudet saavat myös ensimmäisen lyhytaihaisen t-paidan.
- 3** Kerron liikkuvan sotilaskodin toiminnasta. Kehotan ilmoittautumaan Merja Autiolle, jos liikkuvan työ kiinnostaa, kun työ sodessa on ensin tullut tutuksi.
- 4** Kerron lyhyesti jaostoista, jotka ovat avoimia kaikille sisarille.
- 5** Sitten esittelen sotilaskodin, paikalla olevan henkilökunnan, kirjaston ja käytämämme ulko-ovet.
- 6** Lopuksi esittelen vuorojen varausjärjestelmän.

7 Annan mukaan viimeisen Sisarpostin ja muistilapun, jossa on muutama tärkeä puhelinnumero.

Kysymyksiä tulee yleensä siitä, miten hommat oppii. Olen korostanut, että henkilökunnalta kannattaa aina kysyä. He ovat valmiit opastamaan. Olen myös lupautunut tulemaan sisarten kanssa ensimmäiselle vuorolle, jos he niin haluavat.

Voimme järjestää kokeneemmillekin sisarille tilaisuuden, jossa kertaamme sotilaskodin käytäntöjä ja tiloja. Jos sellaiseen on tarvetta, pyydän lähettämään minulle viestin sähköpostitse. Koronan jälkeen voi olla korkea kynnys tulla taas mukaan toimintaan.

Seija Pussinen

pussinen.seija@gmail.com

SOTILASKODIN ARVOT

Vapaaehtoisuus: Tehdään työtä varusmiesten hyväksi oman aikataulun mukaan.

Yhteisöllisyys: Verkostoidutaan, harrastetaan yhdessä.

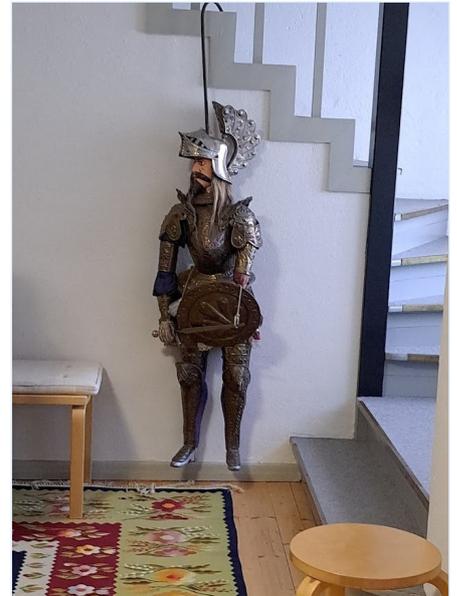
Osaaminen ja itsensä kehittäminen: Jokainen tuo mukaan osaamisensa ja kehittää sitä kursseilla sekä sotilaskodin tehtävissä.

Luotettavuus: Teemme sen, minkä lupamme.

Iloisuus ja palvelualttius: Sotilaskodista jää myönteinen kuva siellä asioiville.

Pienikokoinen Sylvi Kekkonen viihtyi emännän huoneen matalassa Pele-tuolissa. Matto on lahja presidentti John F. Kennedyltä, mosaiikkityö lattialla Tunisian presidentiltä.

Raskas, metallinen katuteatterinukke on UKK:n tuliainen Sisiliasta.

Urho Kekkonen arkistossa astellaan lahjamatoilla

Sotilaskotisisaret oli kutsuttu huhtikuussa Autojoukkojen Helsingin killan retkelle Urho Kekkonen arkistoon Orimattilan Niinikoskelle. Mukana olleista sisarista **Maija-Liisa Seppä** kehui kovasti kiinnostavaa vierailua, mutta hämmästeli paikan vaatimattomuutta.

”Vaikka kyse on suurmiehestä, kaikki loistokkuus puuttuu. Makuuhuoneetkin ovat todella vaatimattomat, ja adjutanteilla oli yhteinen huone.”

Maija-Liisa sanoi, että vaatimattomuus ei kuitenkaan ole tyllyttä, sillä huoneissa on Alvar Aallon suunnittelempia huonekaluja sekä laadukkaita, kotimaisia verhoja ja sängynpeittoja.

”**Latioilla on hienoja mattoja**, joita presidentti on saanut lahjoina. Niiden päällä oli juhlallista kävellä. Kenkäsuojukset saattoi ottaa eteisestä.”

Kirjahyllyjen sisältöä Maija-Liisa piti mielenkiintoisena. ”Hyllyissä oli runsaasti henkilöhistoriaa muistakin kuin Kekkosesta. Ja loistavat oppaat jakoivat paljon muuta kuin suoraan arkistoon liittyvää tietoa.”

Urho Kekkonen perusti arkistosäätöön 1970. Säätöille tarjottiin useita kiinteistöjä, mutta presidentti mieltä Hovilan tilan 1934 rakennettuun päärakennukseen. Se saneerattiin ja muutettiin arkistoksi. Siellä on asiakirjoja noin 350 hyllymetriä ja noin 30 000 valokuvaa. Rouva Sylvi Kekkonen toiveesta rakennukseen varattiin huone, johon koottiin Kekkonen perheen huonekaluja.

Hovilan tilan entinen päärakennus on nyt UKK-arkisto.

UKK-arkiston olohuoneen kirjahylly teki vaikutuksen vieraisiin.

Arkisto on tutkijoiden käytössä, ja vain osaa tiloista esitellään yleisölle. Alkuvuosina arkisto oli avoin vain harvoille tutkijoille. Salassapito helpottui 1990-luvulla, ja nykyisin aineisto on perheasioita lukuun ottamatta lähes vapaasti avoinna kaikille kiinnostuneille sopimuksen mukaan. Yhteydet: info@ukk-arkisto.fi

Urheilukoulun valasta 68 kaartinjääkärä

Puolustusvoimat

Puolustusvoimien urheilukoulun valatilaisuus oli Santahaminassa 26.5. Kaartin jääkäriyrykmentin komentaja, eversti **Asko Kopra** nimitti 68 urheilijaa kaartinjääkäreiksi.

Maaliskuussa palvelukseen astuneiden varusmiesten joukossa on mm. NBA-koripalloilija **Lauri Markkanen**. Valan esilukijana toimi koripallomaajoukkueen päävalmentaja **Lassi Tuovi**.

Urheilukoulun varusmiehet ja vapaaehtoista palvelusta suorittavat naisurheilijat koulutetaan pääasiassa Santahaminassa. Talvilajien urheilijoiden koulutus tapahtuu Kainuun prikaatissa Kajaanissa.

Urheilukoulun valaan osallistui myös koripalloilija Lauri Markkanen (vas.)

Lokakuun 6. palvelukseen astuvat kesälajien 86 urheilijaa 17 eri lajiryhmästä on valittu.

Sotilasviisiottelijat kilpailivat Santahaminassa

Puolustusvoimat

Sotilasviisiottelussa ja maastojuoksussa menestyneet urheilijat palkittiin juhlallisessa seremoniassa Santahaminan sotilaskodissa 17.5. Neljän vuoden tauon jälkeen järjestetyt kilpailut käytiin kahtena edellisenä päivänä Kaartin jääkäriyrykmentin isännöiminä.

”Tiukkaa taistelua ja paljon onnistumisia”, totesi palkintojen jakaja, urheilukoulun johtaja, everstiluutnantti **Ville Halonen**.

Kisoihin osallistui sotilashenkilöitä monista varuskunnista ja yksiköistä ympäri Suomen: Porin, Kainuun ja Karjalan prikaateista, Panssariprikaatista ja Maanpuolustuskorkeakoulusta.

Sotilasviisiottelun naisten sarjassa palkintosijoille pääsivät Maanpuolustuskorkeakoulun kadetit. Naiset pärjäsivät hienosti myös maastojuoksussa.

Sotilasviisiottelun lajit ovat ammunta, esteuinti,

Ylii Ylipekkala Raja- ja merivartiokoulusta (kesk.) voitti Suomen mestaruuden ja ylii Taipale Kaartin jääkäriyrykmentistä oli toinen.

käsikranaatin heitto, esterata ja maastojuoksu. Lisäksi kilpailtiin vielä maastojuoksussa ja ryhmäesteradalla.

Kaartin soittokunta kajautti komeat fanfaarit kunkin palkitun kunniaksi ja viihdytti soitannollaan paikalla olijoita heidän nauttiessaan sisarten tarjoilemia munkkikahveja.

Maija Roinila

TULEVIA TAPAHTUMIA

3.7. Saapumiserä 2/2023 alokkaat tulevat

4.-6.7. Sodeinfot alokkaille

8.7. Alokkaiden toimintakyöpäivä ja tulokirkko.
Sisaret jakavat sotilaan virsikirjat

8.8., 9.8. ja 23.8. Asiakaspalvelu ja taloudellinen ajattelu sotilaskodin toiminnassa

Sotilaskotiliiton järjestämät koulutukset on tarkoitettu sotilaskodeissa vapaaehtoistyötä tekeville sekä sotilaskotien palkatulle henkilökunnalle. Päivien koulutukset ovat lähes identtiset. Niihin sisältyy noin tunnin luento-osuus asiakaspalvelusta ja noin tunnin talousosio. Koulutus tapahtuu TEAMS-etäyhteydellä. Ilmoittautumiset Lyytin kautta. Linkki löytyy Sotilaskotiliiton Intrasta -> tapahtumakalenteri.

11.8. Vala Vantaalla Hiekkaharjun urheilukentällä, lisätietoja myöhemmin.

SOTILASMUSIIKKIA

Vartioparaatit Helsingissä

Vartioparaatikulkue on Suomen vanhin yleisötapahtuma.

Paraati alkaa Senaatintorilla klo 12.30. Siellä esitetään viihdemusiikkia, kuviomarssia ja aseotteita. Paraati jatkuu marssimusiikin tahdissa Havis Amandan ympäri Esplanadille ja Helsingin päävartion eteen. Päävartiolta vartioparaati kulkee Esplanadin puiston ympäri Kasarmikatua pitkin Kasarmintorille. Paraatin jälkeen soittokunta esiintyy MIL-Espa -konsertissa Espan-lavalla klo 14.00.

Loppukesän aikataulu:

30.6. Puolustusvoimien Varusmiessoittokunta

7.7. Laivaston soittokunta

4.8. Rakuunasoittokunta

Kaikki Suomen sotilassoittokunnat esiintyvät loppukesästä yhteisellä kiertueella, joka alkaa Raumalta 22.8. ja päättyy Helsingin Jäähalliin torstaina 7. syyskuuta klo 19.

Yhteystiedot 2023

Hallitus

Inka Tiittanen, puheenjohtaja
Puh. 040 547 7799
inka.tiittanen@hssky.fi

Merja Autio, varapuheenjohtaja
Puh. 0400 434 941
merja.autio@bastu.net

Päivikki Jordan
paivikki.jordan@gmail.com

Anna Maija Luomi
Puh. 050 584 0181
amluomi@gmail.com

Marju Moisalo
Puh. 040 560 4075
marjukaarina@yahoo.com

Seija Pussinen
Puh. 050 568 8371
pussinen.seija@gmail.com

Mikko Skön
Puh. 050 514 8196
mikko.skön@kolumbus.fi

Varajäsenet

Anu Helpinen
Puh. 040 835 0195
anumarita48@hotmail.com

Heli Kuisma
Puh. 040 737 8039
heli.m.kuisma@hel.fi

Kirsi Tuovinen
Puh. 0405733503
kirsimarja.tuovinen@gmail.com

Hallituksen sihteeri ja tiedotus

Marja-Liisa Nikka
Puh. 040 570 4230
nikka.marjaliisa@gmail.com

Jaostot

Tarjoilujaosto
Ison kodin tapahtumat
Helena Saarela
Puh. 040 554 9221
hhelena.saarela@gmail.com

MPKK:n tapahtumat
Eila Elo
Puh. 040 725 7827
eila.elo@luukku.com tai
eelo91772@gmail.com

Hengellinen jaosto
Silja Niinivirta
Puh.050 359 5357
niinisi13@gmail.com

Liikkuva sotilaskoti (LSK)
Merja Autio
Puh. 050 4406994 (LSK)
lsk@hssky.fi
Puh. 0400 434 941
merja.autio@bastu.net

Kirjastojaosto
Anu Helpinen
Puh. 040 835 0195
anumarita48@hotmail.com

Käsityö- ja somistusjaosto
Leena Kosonen
Puh. 040 574 9532
leenam.kosonen@gmail.com

Seniorijaosto
Pirkko Kinnunen
Puh. 050 511 3792
kinnunen.pirkko@elisanet.fi

Perinne- ja arkistajaosto
Pirkko Kinnunen
Puh. 050 511 3792

Nuoret sisaret
Helena (Hippu) Kilpeläinen
Puh. 050 505 0119
hippuq@live.com

Sotilaskodit

Santahaminan sotilaskoti
Santahaminantie 15
Puh. (09)684 6368
ma-pe 8.30–20.30
la-su 16.30–20.30
Kodinjohtaja Virpi Fyhr
Puh. 0400 441 317
virpi.fyhr@hssky.fi

Kadettikerhon sotilaskoti
Kadettikouluntie 7
Kodinhoitaja Marjo Ilanko
ma-to 8.30–14.30
pe suljettu
puh. 0299 530 701
kadettikerho@hssky.fi

Auditoriotalon kanttiini
Kadettikouluntie 6
ma-to 8.30–15.00
pe 8.00–12.00
Kodinhoitaja Virpi Leinonen
Puh. 0299530702
auditorio@hssky.fi

Helsinki-Santahamina sotilaskotiyhdistys ry
Santahaminantie 15
00860 Helsinki
Puh. (09)679 771 klo 10.00–15.00 (ei tiistai)
Toimistonhoitaja Karoliina Backas
taloussihteeri@hssky.fi
www.hssky.fi
Nordea FI22 2285 1800 0028 83
Y-tunnus 1869305–2

Sotilaskotipäällikkö
Sirkka Pouru
Puh. 050 329 0152

Sotilaskotivarapäällikkö
Satu Kylmämettä
Puh. 0407358964
satu.kylmametsa@gmail.com

